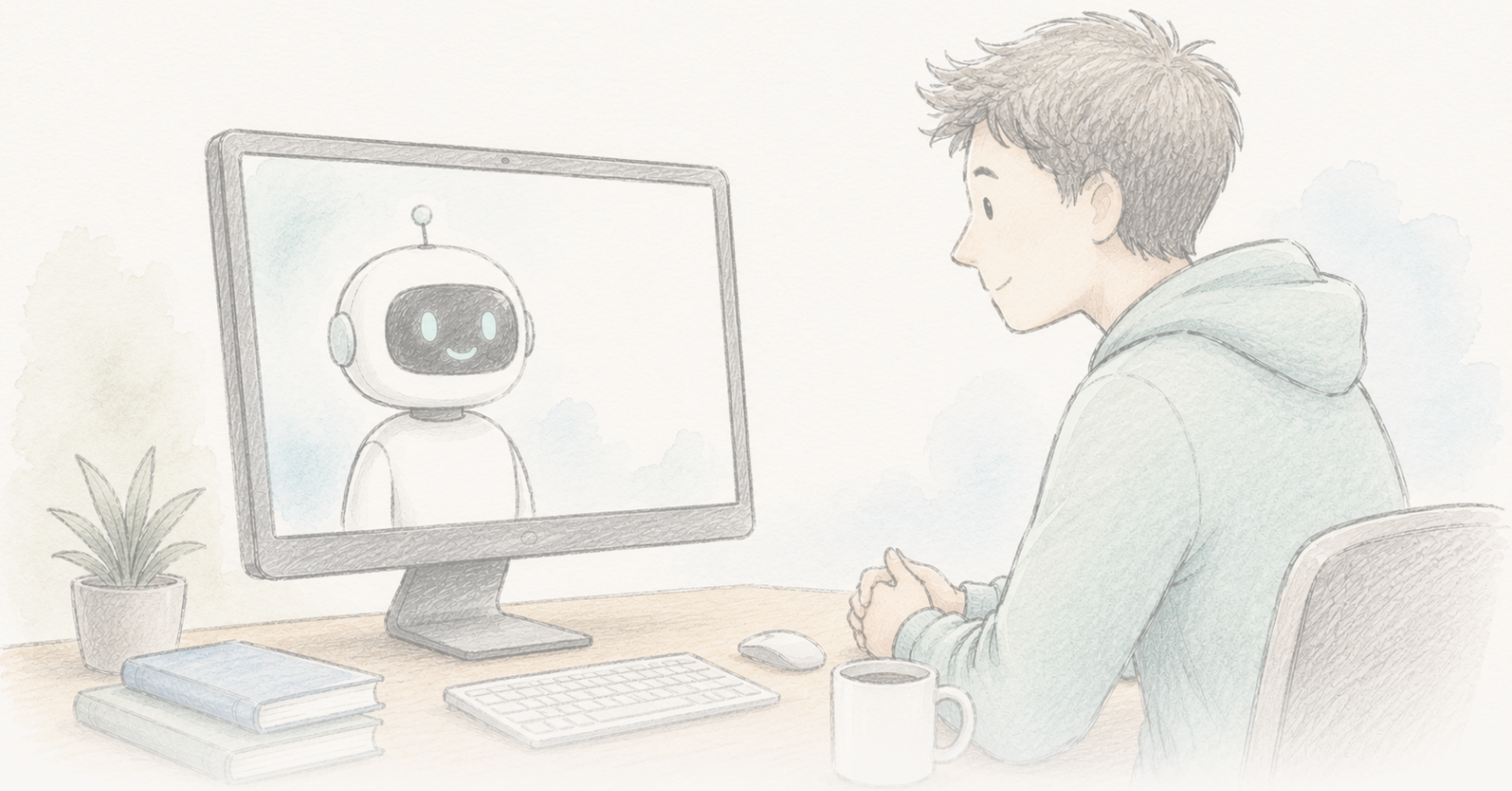

The CLEAN PAPER

WHAT THE PAPER SAYS · WHAT IT DOESN'T · WHY IT MATTERS

یک chatbot ظاهراً باورهای توطئه‌ای را برای ماه‌ها کاهش داد

یک مطالعهٔ ۲۰۲۴ گزارش کرد گفت‌وگوی سه‌مرحله‌ای با Turbo GPT-4 باور افراد به نظریهٔ توطئه‌ای را که خودشان باور داشتند حدود ۲۰٪ کاهش داد؛ اثری که دو ماه ماند، در انواع توطئه دیده شد و بر ادعاهای AI با دقت بسیار بالا در همان تکلیف تکیه داشت. در ژوئن ۲۰۲۶ مقاله به‌دلیل مشکلات مدیریت داده و بازتولیدپذیری زیر *Expression Editorial* قرار گرفت؛ نویسندگان می‌گویند تحلیل اصلاح‌شده جهت، معناداری و اندازهٔ نتیجه را حفظ می‌کند و *Science* هنوز ارزیابی می‌کند. نتیجه‌ای واقعاً جالب و دقیق — اما فعلاً زیر بازبینی، نه تثبیت‌شده و نه رد‌شده.

Written by Lucio Vaglio · Cross-checked by Cinzia Vaglio and Vera Rubin · Edited by Michele Renda · Figures by Nova Vela · AI-assisted, human-reviewed

Paper: *Durably reducing conspiracy beliefs through dialogues with AI*, Thomas H. Costello, Gordon Pennycook, David G. Rand, *Science*, 385, eadq1814 (2024) · DOI: science.adq1814/1126.10

Concern of Expression Editorial

Science Editorial Expression of یک می‌کند، ارزیابی را بازتولیدپذیری و داده مدیریت به مربوط پرسش‌های که حالی در Science شود. تلقی موقت بررسی پایان تا باید نتیجه یعنی نیست؛ تخلف تشخیص یا retraction این است. افزوده مقاله این به Concern

→ Concern of Expression Editorial

بالاخره واقعیت‌ها – و یک پرچم هشدار روی مقاله

در سال ۲۰۲۴ مطالعه‌ای چیزی گزارش کرد که خلاف یک برداشت رایج و راحت بود. به کسی یک گفت‌وگوی کوتاه سه‌مرحله‌ای با AI بدهید – Turbo GPT-4 که طوری prompt شده تا به شواهد مشخصی پاسخ دهد که خود فرد برای نظریه توطئه‌ای که شخصاً باور دارد مطرح می‌کند – و به‌طور میانگین باور او به آن نظریه حدود ۲۰٪ کم می‌شود. این کاهش دو ماه بعد هم باقی بود. اثر در توطئه‌های کلاسیک (ترور Kennedy، F. John، پیگانگان، Illuminati و موضوعات روز، COVID-19) انتخابات ۲۰۲۰ آمریکا) دیده شد، حتی در کسانی که باورشان قوی و با هویتشان گره خورده بود. وقتی یک fact-checker حرفه‌ای ۱۲۸ ادعای واقعی AI را ارزیابی کرد، ۱۲۷ مورد درست، یک مورد گمراه‌کننده و هیچ کدام غلط نبود.

تیتیر همه‌گیر این بود که می‌شود با گفت‌وگو مردم را از تونل خرگوش بیرون آورد – باورمندان به توطئه خارج از دسترس شواهد نیستند؛ فقط به شواهد درست، با پاسخ‌گویی به اندازه کافی شخصی نیاز دارند. این ادعایی واقعاً جالب است و مطالعه از بیشتر پژوهش‌های اقناع با دقت بیشتری ساخته شده بود.

بعد، در ژوئن ۲۰۲۶، Science روی مقاله یک Concern of Expression Editorial گذاشت. این همان بخشی است که بیشتر بازگویی‌ها حذف خواهند کرد، و دقیقاً همان بخشی است که تعیین می‌کند فعلاً چقدر وزن می‌توان روی نتیجه گذاشت.

Concern of Expression چیست – و چیست نیست

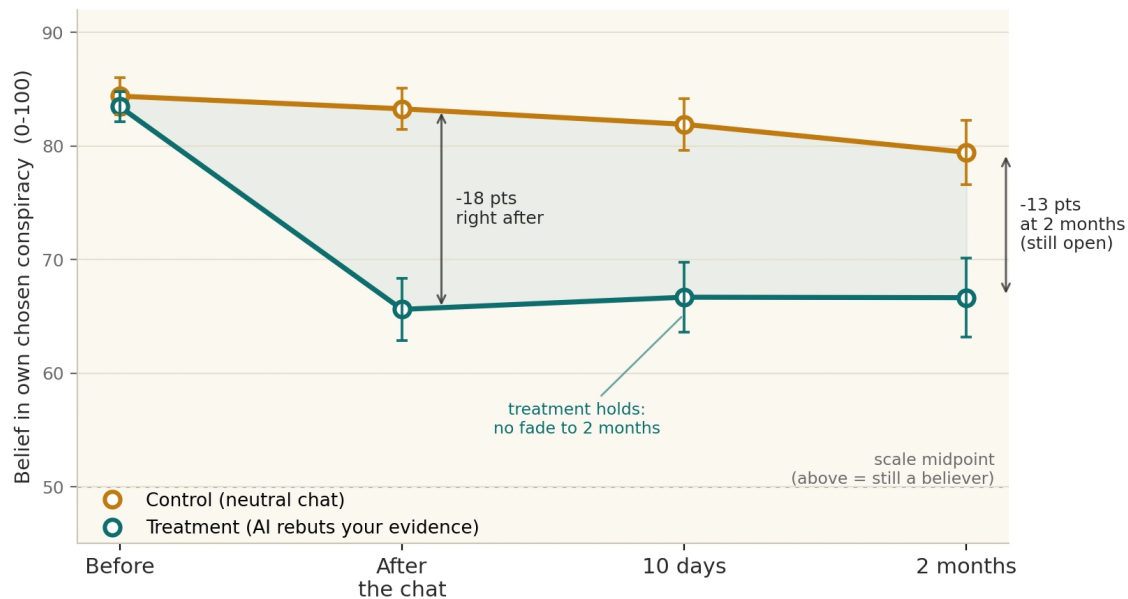
پرسش‌هایی بگوید خوانندگان به تا می‌چسباند مقاله به مجله که است رسمی هشدار یک Editorial Expression of Concern تخلف تشخیص معنای به به‌خودی‌خود و نشده) گرفته پس (مقاله نیست retraction این بررسی‌اند. حال در هنوز و شده مطرح نویسندگان مورد، این در کند. تغییر است ممکن علمی سابقه چون بخوانید، احتیاط این با است: این معنایش نیست. هم پژوهشی کردند. ارائه اصلاح‌شده تحلیل و دادند گزارش Science به را جزئیات کردند، بررسی مشکل‌ها از شدن آگاه از پس

مشکل‌های علامت‌گذاری شده مشخص‌اند. به نویسندگان اطلاع داده شد معیارهای غربالگری شرکت‌کنندگان میان متن مقاله و کد تحلیل منتشرشده به‌طور ناسازگار اعمال شده و داده عمومی ردیف‌های اضافه‌ای داشته که بر اثر خطای merge کد وارد شده بودند – مشکلاتی که بازتولید برخی داده‌های گزارش‌شده را از مواد منتشرشده دشوار می‌کرد. نویسندگان یک pipeline اصلاح‌شده و مجموعه‌ای از نتایج به‌روز به Science دادند که می‌گویند از نظر جهت، معناداری آماری و اندازه عملی اثر با اصل نتیجه مطابقت دارد. Science هنوز آن‌ها را ارزیابی می‌کند. تا پایان این ارزیابی، داده‌های دقیق زیر علامت سؤالی هستند که فقط خود مجله می‌تواند بردارد.

پس این هم‌زمان دو داستان است: نتیجه‌ای جذاب درباره اینکه آیا واقعیت‌ها می‌توانند باورهای ریشه‌دار را جابه‌جا کنند، و نمونه‌ای زنده از اینکه رکورد علمی چگونه در فضای عمومی خودش را اصلاح می‌کند. هدف این نوشته جدا نگه داشتن این دو است.

Belief in a chosen conspiracy, before and after an AI conversation

Study 1: mean belief among the 763 participants who believed their conspiracy, by condition

Reconstructed by The Clean Paper from the public OSF dataset (Costello, Pennycook & Rand, Science 385, eadq1814, 2024).
Dataset under a June 2026 Editorial Expression of Concern; values are provisional, not exact published figures.
Markers = group means; whiskers = 95% CI; shaded band = treatment-control gap.

در مطالعه گزارش شد یک گفت‌وگوی سه‌مرحله‌ای با AI که شواهد خود شرکت‌کننده برای نظریه توطئه منتخبش را رد می‌کرد، به‌طور میانگین باور او را حدود ۲۰٪ کاهش داد؛ برخلاف گفت‌وگوی کنترل درباره موضوعی بی‌ربط، این کاهش در ۱۰ روز و ۲ ماه بعد هنوز قابل‌اندازه‌گیری بود. اثر گزارش شده ماندگار اما ناقص بود: بیشتر شرکت‌کنندگان بعد از آن هنوز به توطئه باور داشتند — کاهش، نه درمان. مقاله اکنون به‌خاطر ناسازگاری‌های گزارش و خطا در داده عمومی زیر Concern of Expression Editorial (Science، ژوئن ۲۰۲۶) است؛ نویسندگان می‌گویند تحلیل اصلاح‌شده جهت، معناداری و اندازه اثر را حفظ می‌کند، در حالی که Science هنوز ارزیابی را ادامه می‌دهد. این نمودار توسط Paper Clean The از همان داده عمومی بازسازی شده است، پس مقادیرهای نشان‌داده شده موقتاً نه عددی نهایی مقاله.

Original figure — The Clean Paper CC BY 0.4

نویسندگان چه کردند

- دو آزمایش با ۲۱۹۰ شرکت‌کننده اجرا کردند؛ هر فرد با واژه‌های خودش یک نظریه توطئه را که باور داشت و شواهدی را که فکر می‌کرد از آن حمایت می‌کنند نام برد.
- از هر شرکت‌کننده خواستند یک گفت‌وگوی سه‌مرحله‌ای با Turbo GPT-4 داشته باشد. در شرط مداخله AI طوری prompt شد که شواهد خاص فرد را رد کند؛ در شرط کنترل درباره موضوعی بی‌ربط صحبت کرد.
- باور به توطئه منتخب را پیش از گفت‌وگو و بلافاصله بعد از آن اندازه گرفتند، سپس شرکت‌کنندگان را در ۱۰ روز و ۲ ماه دوباره پیگیری کردند.
- از یک fact-checker حرفه‌ای خواستند در یک نمونه، صحت هر ۱۲۸ ادعای واقعی AI را ارزیابی کند.
- بررسی کردند آیا اثر به توطئه‌های بی‌ربط دیگر سرایت می‌کند و، به‌عنوان آزمون اختصاصی بودن، آیا باور به توطئه‌هایی را هم که واقعاً درست از آب درآمده‌اند کاهش می‌دهد یا نه.

چه پیدا کردند

- کاهش میانگین حدود ۲۰٪ در باور به توطئه منتخب در گروه مداخله نسبت به کنترل (مطالعه ۱: فاصله اطمینان ۹۵٪ برابر [7.19, 8.13] واحد روی مقیاس ۱۰۰ امتیازی، $P > 0.001$).
- اثر ماند. در گروه مداخله کاهش محو نشد: باور در ۱۰ روز و دو ماه نزدیک سطح بلافاصله پس از گفت‌وگو باقی ماند و به سمت بالا برنگشت، در حالی که کنترل در تمام دوره بالاتر بود. مقاله اثر روی توطئه منتخب را حداقل دو ماه بدون کاهش محسوس توصیف می‌کند، نه یک لغزش لحظه‌ای.
- اثر تعمیم یافت به دامنه توطئه‌هایی که افراد نام بردند و حتی در شرکت کنندگانی که باور اولیه‌شان قوی بود دیده شد.
- ادعاهای AI در این محیط دقیق بودند: ۱۲۷ از ۱۲۸ (۹۹٫۲٪) درست، ۱ مورد (۰٫۸٪) گمراه‌کننده و هیچ موردی غلط ارزیابی شد.
- اثر اختصاصی بود، نه بدبینی عمومی: مداخله باور به توطئه‌های واقعی را کاهش نداد؛ نشانه‌ای اینکه باورهای بی‌پشتوانه را جابه‌جا کرد، نه اینکه افراد را نسبت به همه چیز بدبین کند.
- سرایت اثر محدود اما قابل اندازه‌گیری بود: باور به توطئه‌های دیگر و بی‌ربط حدود ۱۲٪ کاهش یافت و شرکت کنندگان قصد بیشتری برای مقابله با ادعاهای توطئه‌ای گزارش کردند. اثر اصلی در مطالعه ۲ نیز پابرجا بود و در یک نمونه کوچک‌تر بدون گروه کنترل هم همان جهت را نشان داد (شواهد ضعیف‌تر، اما سازگار).

این مقاله چه چیزی را اثبات نمی‌کند

- در حال حاضر بی‌چالش نیست. مقاله به‌خاطر مشکلات مدیریت داده و بازتولیدپذیری زیر Concern of Expression قرار دارد و عده‌های اصلاح‌شده هنوز توسط Science ارزیابی می‌شوند. تا پایان آن بررسی، مقدارهای مشخص را موقت بدانید.
- نشان نمی‌دهد AI باور توطئه‌ای را «درمان» می‌کند. کاهش میانگین حدود ۲۰٪ تغییر معناداری است، نه پاک شدن باور — بیشتر افراد بعد از آن هنوز نظریه را باور داشتند، فقط کمتر.
- این نتیجه استقرار در دنیای واقعی نیست. شرکت کنندگان داوطلب یک مطالعه بودند و با حسن نیت با AI وارد گفت‌وگو شدند؛ بیرون از آزمایش، کسانی که عمیق‌تر به یک توطئه متعهدند احتمالاً کمترین تمایل را دارند به ی‌chatbot مراجعه کنند که با آن‌ها بحث کند.
- دقت ۹۹٫۲٪ مختص همین کار، همین مدل و prompt دقیق است — نه تضمینی عمومی که مدل‌های زبانی چیزهای درست می‌گویند. نویسندگان صریح‌اند که همین قدرت اقناع شخصی‌سازی‌شده اگر در جهت دیگری به کار رود می‌تواند باورهای غلط را هم تقویت کند.
- «ماندگار» اینجا یعنی دو ماه؛ برای یک گفت‌وگوی واحد قابل‌توجه است، اما به معنای دائمی نیست.

قدرت شواهد چقدر است؟

- طراحی نقطه قوت واقعی است. آزمایش‌های کنترل‌شده مداخله در برابر کنترل، کنترل تمیز شبیه placebo، تکرار در دو مطالعه و یک نمونه مستقل، پیگیری ماندگاری و بررسی صریح صحت ادعاهای خود AI — این از بیشتر پژوهش‌های اقناع دقیق‌تر است و جهت اثر هر جا آزموده شده سازگار است.
- اما Concern of Expression پاورقی نیست. اینکه بتوان عده‌های گزارش‌شده را از داده و کد منتشرشده دوباره تولید کرد بخشی از اعتمادپذیری نتیجه است، و دقیقاً همین‌جا شکست رخ داده — ناسازگاری معیارهای غربالگری و ردیف‌های تکراری ناشی از خطای merge کد. گفته نویسندگان که pipeline اصلاح‌شده نتیجه را حفظ می‌کند امیدوارکننده و ممکن است درست باشد، اما فعلاً گزارش خود نویسندگان است نه داوری مستقل. ارزیابی Science چیزی است که باید منتظرش ماند.

• وضعیت صادقانه «علامت گذاری شده» است، نه «رد شده» یا «تأیید شده». مطالعه‌ای خوب طراحی شده و چشمگیر که عده‌های دقیقش زیر بازبینی رسمی‌اند. شاید جای ناخوشایندی برای رها کردن یک داستان خوب باشد، اما جای دقیق همین است.

چرا مهم است

سال‌ها یک دیدگاه اثرگذار می‌گفت باورمندان به توطئه بیشتر توسط نیازهای روانی و هویت هدایت می‌شوند، پس با واقعیت نمی‌توان آن‌ها را از باورشان بیرون آورد. اگر کاهش پایدار و مبتنی بر شواهد این مطالعه پابرجا بماند، وزنه‌ای معنادار در برابر آن بدبینی است: شاید بخشی از مشکل این بوده که ردیه‌های عمومی هرگز سراغ شواهد خاصی که خود فرد به آن استناد می‌کند نمی‌رفتند، کاری که یک LLM می‌تواند در مقیاس بزرگ انجام دهد.

این مطالعه به‌عنوان نمونه‌ای از اینکه علم چگونه باید کار کند هم اهمیت دارد. درس Concern of Expression این نیست که نتیجه‌های مشهور بی‌ارزش‌اند؛ این است که خطاها آشکار می‌شوند، داده دوباره بررسی می‌شود و ادعاها در برابر چشم عموم دوباره آزموده می‌شوند. کار کردن این ماشین یک ویژگی است، نه رسوایی — و به همین دلیل موضع درست نسبت به این نتیجه صبر است، نه تشویق فوری و نه رد فوری.

و درباره AI دو لبه دارد. همان توانایی که می‌تواند با استدلالی متناسب یک باور غلط را ضعیف کند، می‌تواند به همان خوبی باوری غلط را باد کند. تکنیک خنثی است؛ هدف خنثی نیست.

خلاصه تمیز

مطالعه‌ای در سال ۲۰۲۴ گزارش کرد گفت‌وگوی سه‌مرحله‌ای با Turbo GPT-4 باور افراد به یک نظریه توطئه‌ای را که خودشان قبول داشتند حدود ۲۰٪ کاهش داد؛ اثر دو ماه ماند، در انواع توطئه‌ها دیده شد و ادعاهای واقعی AI در این محیط تقریباً همگی درست ارزیابی شدند. در ژوئن ۲۰۲۶ مقاله به‌دلیل مشکلات مدیریت داده و بازتولیدپذیری زیر Concern of Expression Editorial قرار گرفت؛ نویسندگان گزارش می‌کنند تحلیل اصلاح‌شده جهت، معناداری و اندازه نتیجه را حفظ می‌کند و Science هنوز در حال ارزیابی است. آن را یک نتیجه واقعاً جالب و خوب ساخته بخوانید که فعلاً زیر بازبینی است — نه تثبیت شده، نه رد شده. صادقانه‌ترین جمله درباره آن همان چیزی است که خود فرایند علمی می‌نویسد: دوباره بررسی‌اش کنید.

منابع

- eadq1814 ,385 Science AI, with dialogues through beliefs conspiracy reducing Durably Rand, & Pennycook Costello, (2024)
<https://doi.org/10.1126/science.adq1814>
- DOI Editor-in-Chief), Thorp, Holden H. ;2026 June 11 (posted Science Concern, of Expression Editorial
 science.aej2383/1126.10
<https://www.science.org/doi/10.1126/science.aej2383>